

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
FARG'ONA POLITEKNIKA INSTITUTI**

**5230100 -“Iqtisodiyot” Ikkinchi oliy ta’lim yo’nalishi talabalarining
mutaxassislik fanlaridan
Yakuniy Davlat Attestatsiya sinovlarini o’tkazish bo’yicha**

BAHOLASH MEZONLARI

Farg'ona – 2023 y.

ANNOTATSIYA

Dastur 5230100 - Iqtisodiyot ikkinchi oliy ta'lim yo'nalishining 2020/2021 o'quv yilida tasdiqlangan o'quv rejasidagi ixtisoslik fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchi:

i.f.d., professor E.A. Muminova
FarPI, "Iqtisodiyot" kafedrasini mudiri.

Ushbu dastur "Ishlab chiqarishda boshqaruv" fakultetining 2023 yil _____.
dagi № ____ - sonli Kengashi yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya
etilgan.

22. www.gki.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat raqobat qo'mitasi rasmiy sayti.
23. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasining hukumat portali.
24. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
25. www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy sayti.
26. www.fermers.uz – Информационный фермерский портал Узбекистана.
27. O'zbekiston hududlarining yillik statistik to'plami. O'zR Davlat statistika qo'mitasi. Toshkent, 2021. – 269 b.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi "Mulk to'g'risida"gi Qonuni. 1990 y. 31-oktyabr.
2. O'zbekiston Respublikasi "Davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish to'g'risida"gi Qonuni. 1991 y. 19 noyabr.
3. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. 2023 y. 30 aprel.
4. O'zbekiston Respublikasi "Aksiyadorlik jamiyatlari va aksiyadorlar huquqlarini himoya qilish to'g'risida"gi Qonuni. 1996 y. 26 aprel.
5. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik Kodeksi. 1996 y. 29 avgust.
6. O'zbekiston Respublikasi Soliq Kodeksi. 2019 y. 30. dekabr.
7. O'zbekiston Respublikasi Yer Kodeksi. 1998 y. 30 aprel.
8. O'zbekiston Respublikasi "Nodavlat notijorat tashkilotlari to'g'risida"gi Qonuni. 1999 y. 14 aprel.
9. O'zbekiston Respublikasi "Xususiy tadbirkorlik kafolatlari va erkinliklari to'g'risida"gi Qonuni. 2000 y. 25 may.
10. O'zbekiston Respublikasi "Mas'uliyati cheklangan hamda qo'shimcha mas'uliyatli jamiyatlar to'g'risida"gi Qonuni. 2001 y. 6 dekabr.
11. O'zbekiston Respublikasi "Xususiy korxonalar to'g'risida"gi Qonuni. 2003 y. 11 dekabr.
12. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. -T.: O'zbekiston, 2017. ISBN 978-9943-28-948-2
13. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. -T.: O'zbekiston, 2017. ISBN 978-9943-28-941-3
14. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. -T.: O'zbekiston, 2017. ISBN 978-9943-28-982-6
15. Michael Wicks. Macroeconomic Theory: A Dynamic General Equilibrium Approach. Princeton and Oxford Copyright 2008 by Princeton University Press.
16. Andrew B. Abel, Ben S. Bernanke, Dean Croushore, Macroeconomics Sixth edition. Copyright 2008 Pearson Education, Inc.
17. Абдуллаев А.М., Абдурахманов О.К., Зокирова Н.К. Прогнозирование и моделирование национальной экономики. Учебник. Т.: Фан ва технология, 2010. -575 стр.
18. Abdullayev A.M., Irmatov M.M., Haydarov M.T., Ashurova D.S. Iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishni prognozlashtirish. O'quv qo'llanma. - T.: TDIU, 2006. - 249 b.
19. Maxmudov N.M., Asqarova M.T., Umarov I.Yu. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash. Darslik. T.: "Fan va texnologiyalar", 2014 - 338 b.
20. Berkinov B.B., Ergashxo'jayeva. Sh.Dj., Transaksiya xarajatlarini boshqarishning ilmiy - uslubiy asoslari. Monografiya. - T.: "Fan va texnologiya", 2017 y., 236 b.
21. www.agro.uz - O'zbekiston Respublikasi Qishloq va suv xo'jaligi vazirligi rasmiy sayti.

KIRISH

5230100 - Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) – iqtisodiyot sohasidagi yo'nalish bo'lib, u real sektor korxonalari, moliya, soliq, bank, davlat xizmatlari, davlat organlari, iqtisodiy xavfsizlik, ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va barcha ijtimoiy-iqtisodiy yo'nalishdagi tarmoqlar va sohalar, davlat, aktsiyonerlik va xususiy kompaniyalar (firmalar), ishlab chiqarish birlashmalarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish istiqbollari belgilash bo'yicha iqtisodiy, tashkiliy masalalar yyechimlarini zamonaviy rivojlanish qonuniyatlari va kontseptsiyalari asosida ishlab chiqish va amalga oshirish bilan bog'liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuqlari, kadrlar buyurtmachilari talablari hamda ta'lim oluvchilar talabidan kelib chiqqan holda bakalavrlarning kasbiy faoliyat sohalarida qo'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin. Bo'lishi mumkin bo'lgan qo'shimcha va o'zgarishlar muayyan ta'lim yo'nalishining malaka talablari va o'quv rejasini ishlab chiqishda hisobga olinishi nazarda tutiladi.

5230100—"Iqtisodiyot" ikkinchi oliy ta'lim yo'nalishi talabalari Yakuniy Davlat Atestatsiyasida ikkinchi oliy ta'lim yo'nalishining o'quv rejasiga asosan 3 ta mutaxassislik fanlari bo'yicha: **"Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash"**, **"Biznesni loyixalash"** va **"Global iqtisodiy rivojlanish"** fanlaridan variantlar tuzilib, har bir variantda 3 ta savollar va bitta masalani o'z ichiga oladi. Bu fanlar o'z negizida quyidagi ma'lumotlarni batafsil qamrab olgan.

"Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash" fani bo'yicha:

1. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
2. Milliy xisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budjet daromadlari)
3. Fiskal siyosatda restriksion siyosat. (Tayanch iboralar: soliq-budjet siyosati, davlat xarajatlari, soliqlar, transfertlar.)
4. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining bozor iqtisodiyoti sharoitida o'rganish zaruriyati. (Tayanch iboralar: umumlashtirish yoki agregatlash, makroiqtisodiy agentlar, makroiqtisodiy bozorlar, makroiqtisodiy bog'liqliklar.)
5. Makroiqtisodiy muammolar nimalardan iborat? (Tayanch iboralar: Ishsizlik, inflyatsiya, bandlik, byudjet taqchilligi)
6. Iste'mol narxlar indeksi. (Tayanch iboralar: tovarlar va xizmatlar, reprezentativ savat, narxlarining o'sishini)
7. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanlarining o'rganish obyekti. (Tayanch iboralar: iqtisodiy vaziyatlar, monitoring qilish, milliy daromad, boyliklar taqsimoti, ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar)
8. Iqtisodiy muammolar ham bozor, ham davlat tomonidan hal qilinadigan tizim nima va bu tizimning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat? (Tayanch iboralar: Aralash iqtisodiyot, bozor, davlat aralashuvi, mulkiy munosabatlar)

9. Talab inflyatsiyasi. (Tayanch iboralar: yalpi talab, iste'molchi daromadi, o'rinbosuvchi tovarlar)
10. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining asosiy usullari. (Tayanch iboralar: umumlashtirish, agregatlash, makroiqtisodiy agentlar, makroiqtisodiy bozorlar, makroiqtisodiy bog'liqliklar, makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.)
11. Jamg'armalar va ularning iqtisodiyotdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Jamg'arma, foiz stavkalari, daromad, iste'mol, jamg'arish inidesi)
12. Pul massasi. (Tayanch iboralar: pul, pul massasi, pulning aylanish tezligi, joriy narxlar, tovar massasi)
13. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining asosiy vazifalari va ularni xal etish yo'llari. (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
14. Yalpi milliy daromad. (Tayanch iboralar: Yalpi ichki mahsulot, Sof ichki mahsulot, milliy daromad, milliy daromad manbalari)
15. Pul agregatlari nechta va ularning tarkibi. (Tayanch iboralar: naqd pullar, naqdsiz pullar, qimmatli qog'ozlar)
16. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining predmeti. (Tayanch iboralar: milliy iqtisodiy jarayonlar, iqtisodiy jarayonlarning xususiyatlari, iqtisodiyot tarmoqlar o'rtasidagi bog'liqlik, iqtisodiy siyosat)
17. O'zbekistonda bozor munosabatlari shakllanishida makroiqtisodiy tamoyillarining o'rni. (Tayanch iboralar: «boshqa omillar o'zgarmas bo'lganda» tamoyili, modellashtrish, umumlashtrish tamoyili yoki agregatlash, ekonometrik metod, bashoratlash usuli)
18. To'liq bandlik tushunchasi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, mexnat resurslari, mexnatga layoqatli aholi, bandlikni ta'minlash yo'nalishlari ishsizlik turlari, ishsizlikning tabiiy darajasi)
19. Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligi. (Tayanch iboralar: ishsizlik, o'rtacha ish haqi, bazaviy ish haqi, iste'mol savatchasi, Jini koeffitsienti)
20. Jamiyatni boshkarishda davlat tizimining roli. (Tayanch iboralar: Davlat bozor iqtisodiyot, davlat tomonidan tartibga solish, iqtisodiy siyosatb fiskatb monitar siyosat)

“Biznesni loyixalash” fani bo'yicha:

1. Marketing rejasini shakllantirish(marketing rejasi mazmuni va trkibi, marketing funktsiyalari, marketing strategiyasi).
2. Korxona faoliyatida rejalashtirish turlari
3. Korxona va mahsulot tavsifi.
4. Korxona faoliyatini rejalashtirishning nazariy asoslari
5. Ishlab chiqarish quvvatini rejalashtirish
6. Biznes reja tuzilmasi
7. “Biznesni loyihalash” fanining predmeti va vazifalari (fan predmeti, ob'ekti, maqsadi va vazifalari)
8. Ishlab chiqarish rejasi. (ishlab chiqarish rejasi mohiyati, mazmuni, ishlab chiqarish rejsidagi ko'rsatkichlar tizimi)

foizlari, xalqaro kredit, XVf, JB.

142. Rivojlanayotgan mamlakatlarning savdo-iqtisodiy rivojlanishida tashqi savdo siyosati.

Tayanch iboralar: tarif va notarif to'siqlar, eksportni rag'batlantirish, kompensatsion yordam, ichki iqtisodiy siyosat.

143. Mintaqaviy iqtisodiy hamkorlikning ustuvor yo'nalishlari.

Tayanch iboralar: Erkin savdo hududi, bojxona Ittifoqi, umumiy bozor, iqtisodiy va siyosiy Ittifoq.

144. Davlatlar guruhlar o'rtasida vazifalarning qayta taqsimlanishi va mintaqaviy integratsion hamkorlikning vujudga kelishi.

Tayanch iboralar: erkin savdo hududi, bojxona Ittifoqi, umumiy bozor, iqtisodiy va siyosiy Ittifoq.

145. Integratsion jarayonlar va globallashuv o'rtasidagi bog'liqlik.

Tayanch iboralar: Yel, NAFTA, erkin savdo hududi, bojxona Ittifoqi, umumiy bozor.

146. Iqtisodiy rivojlanishda soliqlarning tutgan o'rni.

Tayanch iboralar: davlat ichki va tashqi qarzlari, fiskal imtiyoz va cheklashlar, ta'sir etish omillari.

147. Yel – jahonning eng yirik integratsion guruhi.

Tayanch iboralar: Erkin savdo hududi, bojxona Ittifoqi, umumiy bozor, iqtisodiy va siyosiy Ittifoq.

148. Zamonaviy jahon iqtisodiyotining globallashuvi jarayonlari.

Tayanch iboralar: ishlab chiqarish baynalminallashuvi, TMK, Kapitalning baynalminallashuvi, xalqaro ixtisoslashuv va kooperatsiyalashuv.

149. Globallashuvning sanoati rivojlangan mamlakatlarga ta'siri.

Tayanch iboralar: daromadlar, iqtisodiy usish, ekologik muammolar, resurslar, «katta yettilik».

150. Texnik taraqqiyot iqtisodiy o'sishning asosiy omili sifatida.

Tayanch iboralar: texnik taraqqiyot shakllari, neytral, mehnatni tejovchi taraqqiyot, kapitalni tejovchi taraqqiyot.

Tayanch iboralar: jahon bozori, xizmat ko'rsatish, nomoddiy aktivlar, tashqi savdo, ishlab chiqarish resurslari.

126. Jahon xo'jaligida Yevropa Ittifoqining o'rni.

Tayanch iboralar: Erkin savdo hududi, bojxona Ittifoqi, umumiy bozor, iqtisodiy va siyosiy Ittifoq.

127. Global o'zaro bog'liqlik.

Tayanch iboralar: uchinchi dunyo mamlakatlaridagi turg'unlik, global iqtisodiy falokatlar, rivojlangan mamlakatlarning yordam dasturlari.

128. Ta'lim iqtisodiyoti va bandlik

Tayanch iboralar: ta'limga talab, ish haqi darajasidagi farqlar, ta'lim xarajatlari, bilvosita xarajatlar, ta'limning ijtimoiy samarasi.

129. O'tish davridagi mamlakatlarda iqtisodiy transformatsiya.

Tayanch iboralar: bozor iqtisodiyoti, iqtisodiy isloxotlar, inflyatsiya, ishlab chiqarish, investitsiya, jahon moliya bozori, tashqi bozor, eksport.

130. Jahon xo'jaligida mintaqaviy integratsion guruhlar.

Tayanch iboralar: integratsiya mohiyati, YeI, NAFTA, MDH.

131. Global ekologik muammolar.

Tayanch iboralar: atrof-muhit muxofazasi, global iqlim o'zgarishi, Global sammit.

132. Demografik transformatsiya tushunchasi.

Tayanch iboralar: demografik bosqichlar, Maltus nazariyasi, ijobiy cheklovchilar.

133. Jahon xo'jaligida global ekologik muammolar.

Tayanch iboralar: atrof-muhit muxofazasi, global iqlim o'zgarishi, Global sammit.

134. Iqtisodiy rivojlanishda texnik omilning roli.

Tayanch iboralar: texnik taraqqiyot shakllari, neytral, mehnatni tejovchi taraqqiyot, kapitalni tejovchi taraqqiyot.

135. Globallashuv zamonaviy xalqaro rivojlanishning asosiy tendentsiyasi sifatida.

Tayanch iboralar: jahon xo'jaligi holati, globallashuv jarayonlari, integratsion tendentsiyalari.

136. Kapital jamg'arilishi iqtisodiy o'sish omili sifatida.

Tayanch iboralar: iqtisodiy infratuzilma, kapital qo'yilmalar yo'nalishi, sof va bilvosita investitsiyalar.

137. Iqtisodiy integratsiya.

Tayanch iboralar: integratsiya bosqichlari, erkin savdo hududlari, umumiy bozor, iqtisodiy hamjamiyatlar.

138. Jahon xo'jaligiga integratsiyalashuvda raqobatbardoshlikning ahamiyati. Tayanch iboralar: xalqaro raqobat, raqobatni cheklash, raqobatbardoshlik omillari, tashqi bozorlar.

139. Iqtisodiy rivojlanishning chiziqli bosqichlar nazariyasi.

Tayanch iboralar: U. Rostou nazariyasi, iqtisodiy rivojlanishlar bosqichi, an'anaviy jamiyat.

140. Global ekologik muammolarni hal qilish.

Tayanch iboralar: atrof-muhit muxofazasi, global iqlim o'zgarishi, Global sammit.

141. Xalqaro moliyaviy rivojlanish.

Tayanch iboralar: moliyaviy bozorlar, bank tizimi, ishlab chiqarishni moliyalash, bank

9. Rejalashtirish turlari va usullari. (texnik-iqtisodiy va operativ reja, inaktiv, interaktiv, preaktiv rejalar, rejalashtirishning normativ, balans va ekstropolyatsiya usullari)

10. Xodimlar sonini rejalashtirish

11. Rejalashtirishning normativ asoslari

12. Xodimlarga talabni rejalashtirish (xodimlar tarkibi, mehnat sig'imi, mahsulot ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish me'yori bo'yicha ishchilar sonini aniqlash, ro'yxatdagi va haqiqiy ishchilar sonini aniqlash)

13. Strategik rejalashtirish (strategik rejalashtirish mazmuni, strategiyani ishlab chiqish bosqichlari, strtegiya turlari).

13. Ish haqi fondini rejalashtirishi

14. Ishlab chiqarish dasturi (ishlab chiqarish rejasi mohiyati, mazmuni, ishlab chiqarish rejsidagi ko'rsatkichlar tizimi)

15. Kichik korxonalarning biznes rejasi.

16. Biznes rejada korxona tavsifii.

17. Norma va normativlar (norma va normativ tushunchasi, norma va normativlar guruhlar, norma va normativlarni belgilash uslublari)

18. Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashoratlash

19. Korxona quvvatini rejalashtirish

20. Biznes rejani ishlab chiqishga qo'yiladigan talabalar

"Global iqtisodiy rivojlanish" fani bo'yicha:

1. "Global iqtisodiy rivojlanish" fanining predmeti

Tayanch iboralar: ochiq iqtisodiyot, xalqaro mehnat taqsimoti, ilmiy texnikaviy inqilob, jahon bozori, eksport, import

1. Jahon savdosini isloh etishning 10 tavsiyasi.

Tayanch iboralar: *Vashington consensus*, *Barselona consensus*, *Jon Uilyamson*

2. GIM tarkibida mamlakatlar ishtirokining asosiy ko'rsatkichlari

Tayanch iboralar: eksport kvotasi, import kvotasi, YaIM, tashqi savdo aylanmasi hajmi, tashqi investitsiyalar hajmi ko'rsatkichi

3. Globallashuv jarayonlarida geosiyosiy muammolar.

Tayanch iboralar: geosiyosiy ziddiyatlar, nizolar, urushlar, terrorizm

4. Jahon iqtisodiyotini globallashuvini qarama-qarshiliklari.

Tayanch iboralar: davlatlar o'rtasida, davlatlar guruhi o'rtasida, global qarama-qarshiliklar

5. Global muammolar, belgilari va guruhlanishi.

Tayanch iboralar: global iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy, ekologik, demografik muammolar

6. Globallashuvning afzalliklari.

Tayanch iboralar: iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy

7. Jahon iqtisodiyoti globallashuvining belgilari.

Tayanch iboralar: global iqtisodiy munosabatlar qamrovi, xalqaro savdoning globallashuvi

8. Globallashuvga bag'ishlangan ilmiy qarashlarning vujudga kelishi va rivojlanishi.

Tayanch iboralar: iqtisodiy, sotsiologik, siyosiy qarashlar

9. Globallashuvning oqibatlari.

Tayanch iboralar: iqtisodiy, siyosiy, ekologik, ijtimoiy, demografik

10. Jahon iqtisodiyoti globallashuv jarayonlarining vujudga kelishi va rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar.

Tayanch iboralar: global iqtisodiy, siyosiy, ekologik, ijtimoiy, demografik omillar

11. Jahon iqtisodiyoti globallashuvining namoyon bo'lish shakllari.

Tayanch iboralar: iqtisodiy, siyosiy, xalqaro, tabiiy, suniy

12. Jahon iqtisodiyoti globallashuvi bosqichlari.

Tayanch iboralar: baynalminallashuv, integratsiyalashuv, globallashuv, degloballashuv

13. Jahon iqtisodiyotni globallashuvini harakatlantiruvchi kuchlari.

Tayanch iboralar: xalqaro savdoning rivojlanishi, kapitalning markazlashuvi

14. Jahon iqtisodiyotini globallashuvi mohiyati, kelib chiqish sabablari, shart-sharoitlari va darajalari.

Tayanch iboralar: xalqaro mehnat taqsimoti, iqtisodiy integratsiya, ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy jarayonlar

15. Jahon iqtisodiyoti globallashuvining tsiklliligi tarixi va uning rivojlanish qonuniyatlari.

Tayanch iboralar: globallashuv, tayyorgarlik, pasayish, qayta qurish, iqtisodiy jarayonlar

16. Jahon iqtisodiyoti globallashuvi tufayli vujudga keladigan xavf-xatarlar

Tayanch iboralar: ijtimoiy-iqtisodiy, ekologik, demografik, siyosiy, madaniy xavf xatarlar

17. Jahon iqtisodiyoti globallashuvi to'g'risidagi ilmiy kontseptsionalarnig asosiy yo'nalishlari.

Tayanch iboralar: giperglobalizm, skeptik, transformatsion yo'nalish

18. Jahon bozori tuzilmasi va xalqaro savdoning asosiy ko'rinishlari

Tayanch iboralar: xalqaro tovar va xizmatlar savdosi, xalqaro kapital harakati, xalqaro valyuta munosabatlari, xalqaro ishchi kuchi migratsiyasi, xalqaro axborot-texnologiyalar savdosi

19. XXI asr bo'sag'asida xalqaro savdoning rivojlanish xususiyatlari

Tayanch iboralar: ochiq iqtisodiyot, hududiy iqtisodiyot, TMK, jahon bozori, axborotlar iqtisodiyotining shakllanishi

20. Zamonaviy jahon xo'jaligida globallashuv tendentsiyalari.

Tayanch iboralar: jahon xo'jaligi holati, globallashuv jarayonlari, integratsion tendentsiyalari.

5230100 -“ Iqtisodiyot” ta’lim yo’nalishi talabalarini mutaxassislik fanlaridan

Yakuniy Davlat Atestatsiya sinovlari o'tkazish bo'yicha baholash

MEZONLARI

5230100 - “Iqtisodiyot” ta’lim yo’nalishi talabalarini mutaxassislik fanlaridan Yakuniy Davlat Atestatsiya sinovlari o'tkazish bo'yicha ishlab chiqilgan baholash mezonlarida quyidagi talablarni inobatga olgan holda baholanadi.

1. Yakuniy Davlat Atestatsiyasida mutaxassislik fanlari bo'yicha bilim darajasini belgilovchi sinov o'tkaziladi, baholash mezonlari ballik tizimda tashkil qilinadi. Sinov

113. “Yangi industrial davlatlar” iqtisodiyoti va ularning jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni.

Tayanch iboralar: - Argentina, Braziliya, Syangan, Koreya, Meksika, Singapur, Tayvan, Turtsiya, ilm- fan rivoji, jahon bozori.

114. Jahon iqtisodiyotida erkin iqtisodiy zonalar va ularning mamlakatlar iqtisodiyotini rivojlantirishdagi ahamiyati.

Tayanch iboralar: - erkin iqtisodiy zonalar, iqtisodiy ittifoq, bojxona to'lovlar, hudud yaqinlik, tariflar, kvotalar, o'zaro yordam, xalqaro hamkorlik.

115. O'tish iqtisodiyoti davlatlarining jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni va rivojlanish bosqichlari.

Tayanch iboralar: - o'tish iqtisodiyoti, SHarqiy Yevropa davlatlari, MDX davlatlari, ijtimoiy- iqtisodiy siyosat, rejali iqtisodiyot, bozor iqtisodiyoti, demokratiya, avtoritar-plyuralistik siyosat.

116. Evropa Ittifoqi iqtisodiyoti.

Tayanch iboralar: - Yevropa Ittifoqi, Belgiya, Germaniya, Gretsiya, Daniya, Irlandiya, Ispaniya, Italiya, Lyuksemburg, Niderlandiya, Portugaliya, Buyuk Britaniya, Frantsiya, SHvetsiya, Finlyandiya, Avstriya.

117. Osiyo Tinch okeani mintaqasi davlatlari. Iqtisodiy rivojlanishning Yapon Fenomen modeli

Tayanch iboralar: - rivojlanish, ilmiy- texnika, inson omili, model, sanoat rivoji, chet el kapitali, ongli yondoshuv, tartib- intizom.

118. Iqtisodiy o'sish omillari.

Tayanch iboralar: kapital, mehnat, texnik taraqqiyot, ishlab chiqarish, investitsiya, resurslar.

119. Globallashuv sharoitida O'zbekiston iqtisodiyoti raqobat ustunligini oshirish omillari.

Tayanch iboralar: O'zbekistondagi iqtisodiy islohatlar, investitsion muhit, strategik hamkorlik.

120. Rivojlanayotgan mamlakatlarning saydo-iqtisodiy rivojlanishi.

Tayanch iboralar: tarif va ngotarif to'siqlar, eksportni rag'batlantirish, kompensatsion yordam, ichki iqtisodiy siyosat.

121. O'zbekiston Respublikasi raqobatbardoshligini baholash.

Tayanch iboralar: mikro va mezo raqobatbardoshlik, ishlab chiqarish omillari, mehnat va resurs potentsiali.

122. O'zbekiston iqtisodiyoti raqobatbardoshligini oshirish.

Tayanch iboralar: O'zbekistondagi iqtisodiy islohatlar, investitsion muhit, strategik hamkorlik.

123. Texnik taraqqiyot o'sish omili sifatida.

Tayanch iboralar: texnik taraqqiyot shakllari, neytral, mehnatni tejovchi taraqqiyot, kapitalni tejovchi taraqqiyot.

124. O'sishning iqtisodiy tahlili.

Tayanch iboralar: kapitalning yig'ilishi, texnik taraqqiyot, aholi usishi va mehnat resurslari.

125. Ishlab chiqarishning baynalmilalashuvi.

davlatlari, iqtisodiy integratsion tashkilotlar, rivojlanish xususiyatlari.

100. Yaponiya iqtisodiyoti va uning jahon iqtisodiyotidagi o'рни.

Tayanch iboralari: - sanoat, qishloq xo'jaligi, savdo, transport, xizmat ko'rsatish sohasi, iqtisodiy, madaniy aloqalar.

101. Ochiq iqtisodiyotning mazmuni va mohiyati.

Tayanch iboralari: - ochik iqtisodiet, integratsiya, tashqi saydo, ilm-fan rivoji, global muammo, iqtisodiy rivojlanish, jahon bozori, xalqaro mehnat taqsimoti.

102. Rivojlanayotgan davlatlarning rivojlanishning o'ziga xos xususiyatlari va ularning jahon iqtisodiyotida tutgan o'рни.

Tayanch iboralari: - geografik holat, yoqilgi resurslari, import va eksportlari, iqtisodiy differentsiyalashuv, yukori, o'rt va qoloq rivojlanish.

103. Rivojlangan davlatlarning jahon iqtisodietida tutgan o'рни.

Tayanch iboralari: - tashqi savdo, tendentsiya, ilm-fan rivoji, xalqaro tashkilotlar, chetga kapital chiqarish, TMK, AKSH, Yevropa davlatlari, iqtisodiy model.

104. CHet el investitsiyalari - rivojlanayotgan mamlakatlarni industrlashtirishning asosiy hal qiluvchi omilidir.

Tayanch iboralari: - Investitsiya, kapital, industrlashtirish, faktor, qo'shma korxona, rivojlanish, integratsiya, tashqi savdo.

105. Jahon iqtisodiyotida valyuta-moliya va kredit munosabatlari, uning ko'rinishlari.

Tayanch iboralari: - moliya, valyuta, kredit, valyuta kursi, valyuta bozorlari, erkin konvertirlangan valyuta, valbta karzinasi, tavakkalchilik, Yevrodollar, Yevrovalyuta.

106. G'arbiy Yevropaning rivojlangan mamlakatlaridagi integratsion jarayonlar.

Tayanch iboralari: - Yevropa Ittifoqi, Yevropa erkin savdo assotsiatsiyasi yalpiy milliy mahsulot hajmi, bojxona to'lovlari, tarif, kvota, eksport, import.

107. Jahon iqtisodiyotida "Yangi industrial davlatlar"ning o'рни va roli.

Tayanch iboralari: - industrial, ilmiy-texnika rivoji, tajriba, chet el kapitali, ishlab chiqarish, tashqi savdo, mashina savdosi, integratsiya.

108. Jahon iqtisodiyotidagi global muammolar.

Tayanch iboralari: - oziq-ovqat, ishsizlik, ekologik muammolar, qurolsizlanish, demografik muammolar.

109. Rivojlangan davlatlarning jahon iqtisodietida tutgan o'рни.

Tayanch iboralari: - tashqi savdo, tendentsiya, ilm-fan rivoji, xalqaro tashkilotlar, chetga kapital chiqarish, TMK, AQSH, Yevropa davlatlari, iqtisodiy model.

110. O'zbekiston Respublikasining investitsion siyosati. Respublika iqtisodietiga chet el kapitalini jalb qilinishi va uning ahamiyati.

Tayanch iboralari: - investitsiya, kapital, erkin zona, qo'shma korxona, qonun, ittifoqlar, hamkorlik, eksport, import, siyosat.

111. SHimoliy Amerika davlatlaridagi integratsion jarayonlar.

Tayanch iboralari: - territoriya, sanoat, qishloq xo'jaligi, transport, hizmat ko'rsatish, xalqaro aloqalar, xalqaro tashkilot.

112. Jahon xo'jaligi, uning mazmuni, shakllanish va rivojlanish bosqichlari.

Tayanch iboralari: - jahon xo'jaligi, jahon bozori, tashqi savdo, ochiq iqtisodiy rivojlanish bosqichlari, xalqaro iqtisodiy aloqalarning asosiy yo'nalishlari.

yozma shaklida o'tkaziladi, kiruvchining mutaxassislik fanlari bo'yicha nazariy va qoldiq bilimi baholanadi. Mutaxassislik fanlari bo'yicha savollari har bir talaba uchun 3 ta savol va bitta masalani o'z ichiga oladi. Mutaxassislik fanlari bo'yicha kompleks masalalardan iborat alohida variantlar shakllantirilgan.

Bunda 90-100 ball ("a'lo" baho):

Berilgan savollarga har tomonlama to'g'ri va puxta javob yozilgan, tayanch so'z va iboralarni to'liq qamrab olgan, talabning mustaqil fikr va mulohazalari bayon etilgan hamda berilgan masalani to'liq echib, formulalar bilan asoslangan, hisob-kitob ishlari mantiqiy ketma-ketlikda bayon qilingan, yozuvlar aniq-tiniq, talab darajasida rasmiylashtirilgan, jumlar tushunarli tarzda tuzilgan, turli xil orfografik hatolarga yo'l qo'yilmagan, javoblar hajmi har bir savol uchun 5 betdan kam bo'lmagan holda taqdim etilgan holatlarda qo'yiladi.

70-89 ball (yaxshi baho):

Berilgan savollarga to'g'ri va puxta javob berilgan, tayanch so'z va iboralar qisman qamrab olingan hamda berilgan masalaning yechimi formulalar bilan asoslangan, talab darajasida rasmiylashtirilgan, ish jarayoni mantiqiy ketma-ketlikda bayon qilingan, yozuvlar amaldagi talablarga mos ravishda rasmiylashtirilgan, orfografik hatolar soni 3-5 tadan oshmagan, javoblar hajmi 4 betdan kam bo'lmagan holda taqdim etilgan holatlarda qo'yiladi.

60-69 ball (qoniqarli baho):

Berilgan savollarga to'g'ri javob berilgan, tayanch so'z va iboralar qamrab olinmagan, lekin savollar bo'yicha tushunchalarning umumiy mazmuni shakllantirilgan tarzda ba'zi bir kamchiliklarga yo'l qo'yilgan hamda berilgan masalaning yechimi qisman echilgan holda jiddiy orfografik va stilistik xatolar bilan, javoblar hajmi 3 betdan kam bo'lmagan holda taqdim etilgan holatlarda qo'yiladi.

1-59 ball (qoniqarsiz baho):

Berilgan savollarga to'g'ri javob yozilmagan, mantiqiy ketma-ketlikka rioya etilmagan, tayanch so'z va iboralardan foydalanilmagan hamda berilgan masala umuman yechilmagan holda taqdim etilgan yozma ishlarga qo'yiladi.

(ILOVALAR)

“Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash” fanidan yakuniy davlat attestatsiya imtixonini uchun umumiy savollar:

1. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
2. Milliy xisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budget daromadlari)
3. Fiskal siyosatda restriksion siyosat. (Tayanch iboralar: soliq-budget siyosati, davlat xarajatlari, soliqlar, transfertlar.)
4. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining bozor iqtisodiyoti sharoitida o'rganish zaruriyati. (Tayanch iboralar: umumlashtirish yoki agregatlash, makroiqtisodiy agentlar, makroiqtisodiy bozorlar, makroiqtisodiy bog'liqliklar.)
5. Makroiqtisodiy muammolar nimalardan iborat? (Tayanch iboralar: Ishsizlik, inflyatsiya, bandlik, byudjet taqchilligi)
6. Iste'mol narxlari indeksi. (Tayanch iboralar: tovarlar va xizmatlar, reprezentativ savat, narxlarining o'sishini)
7. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanlarining o'rganish obyekti. (Tayanch iboralar: iqtisodiy vaziyatlar, monitoring qilish, milliy daromad, boyliklar taqsimoti, ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar)
8. Iqtisodiy muammolar ham bozor, ham davlat tomonidan hal qilinadigan tizim nima va bu tizimning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat? (Tayanch iboralar: Aralash iqtisodiyot, bozor, davlat aralashuvi, mulkiy munosabatlar)
9. Talab inflyatsiyasi. (Tayanch iboralar: yalpi talab, iste'molchi daromadi, o'rta bosuvchi tovarlar)
10. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining asosiy usullari. (Tayanch iboralar: umumlashtirish, agregatlash, makroiqtisodiy agentlar, makroiqtisodiy bozorlar, makroiqtisodiy bog'liqliklar, makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.)
11. Jamg'armalar va ularning iqtisodiyotdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Jamg'arma, foiz stavkalari, daromad, iste'mol, jamg'arish indeksi)
12. Pul massasi. (Tayanch iboralar: pul, pul massasi, pulning aylanish tezligi, joriy narxlar, tovar massasi)
13. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining asosiy vazifalari va ularni xalq etish yo'llari. (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
14. Yalpi milliy daromad. (Tayanch iboralar: Yalpi ichki mahsulot, sof ichki mahsulot, milliy daromad, milliy daromad manbalari)
15. Pul agregatlari nechta va ularning tarkibi. (Tayanch iboralar: naqd pullar, naqdsiz pullar, qimmatli qog'ozlar)
16. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining predmeti. (Tayanch iboralar: milliy iqtisodiy jarayonlar, iqtisodiy jarayonlarning xususiyatlari, iqtisodiyot tarmoqlar o'rtasidagi bog'liqlik, iqtisodiy siyosat)

85. Valyuta cheklashlarining tashqi savdoga ta'siri

Tayanch iboralar: valyuta operatsiyalarini litsenziyalash, valyuta hisoblarini to'sib qo'yish, valyutaga talab va taklif, valyuta siyosati, valyuta blokadasi

86. Jahon xizmatlar bozorining shakllanishi

Tayanch iboralar: yo'lovchi tashish, yuk tashish, moliyaviy xizmatlar, marketing, lizing, konsalting.

87. Mehnat migratsiyasining tashqi savdoga ta'siri

Tayanch iboralar: rivojlangan mamlakatlar, rivojlanayotgan mamlakatlar, o'tish davri iqtisodiyotli mamlakatlar, SHimoliy Amerika, YEl, Avstraliya

88. Xalqaro mehnat migratsiyasi ko'rinishlari

Tayanch iboralar: emigratsiya, immigratsiya, doimiy migratsiya, mavsumiy migratsiya, malakali ishchi kuchi

89. Jahon xizmatlar savdosining rivojlanish tendentsiyalari

Tayanch iboralar: ylovchi tashish, yuk tashish, moliyaviy xizmatlar, marketing, lizing, konsalting.

90. “Aqlli kishilarning ketib qolish” muammosi va tashqi savdo

Tayanch iboralar: malakali ishchi kuchi, yaxshi mehnat sharoitlari, ITR, iqtisodiy zarar, yuqori ish haqi, TMK

91. O'zbekistonda EIZlar tashkil qilishni mamlakat eksport salohiyatini oshirishdagi roli
Tayanch iboralar: infratuzilma, territorial hududlar, nuqtaviy hududlar, preferentsial imtiyozlar, bojxona yurisdiksiyasi, transport.

92. XXI asr boshida jahon iqtisodiyotida globalashuvning kuchayish sur'atlari.

Tayanch iboralar: - ochiq iqtisodiyot, tashqi savdo, integratsion jarayon, xalqaro tashkilotlar, mehnat taqsimoti, ixtisoslashuv, kooperatsiyalashuv.

93. Jahon iqtisodiyotida ishchi kuchi migratsiyasi va uning muammolari.

Tayanch iboralar: - ishchi kuchi, migratsiya, ishchi kuchi tortish markazlari, ishchi kuchi xalqaro bozori, ishsizlik, bandlik.

94. Evropa Ittifoqi doirasidagi integratsion jarayonlar.

Tayanch iboralar: - Yevropa Ittifoqi, Yagona Yevropa Akti, “Umumiy bozor”, Yevro.

95. Xalqaro kapital migratsiyasi va uning ko'rinishlari.

Tayanch iboralar: - kapital, investitsiya, tug'ri va portfel investitsiya, qo'shma korxona, jahon bozori, eksport, import, ilmiy- texnika rivoji.

96. AQSH iqtisodiyoti va uning jahon iqtisodiyotidagi o'rni.

Tayanch iboralar: - territoriya, sanoat, kishlok xo'jaligi, hizmat ko'rsatish sohasi, iqtisodiy - madaniy aloqa, iqtisodiy rivojlanish, chetga kapital chiqarish, iqtisodiy yordam

97. Jahon iqtisodiyotida xalqaro korporatsiyalarning roli.

Tayanch iboralar: - korporatsiya, TMK, ko'shma korxona, chet el kapitali, proekt, tashqi savdo, jahon bozori, ishchi o'rinlari, iqtisodiy rivojlanish.

98. Xalqaro kapital migratsiyasi va uning ko'rinishlari.

Tayanch iboralar: - kapital, investitsiya, to'g'ri va portfel investitsiya, kushma korxona, jahon bozori, eksport, import, ilmiy- texnika rivoji.

99. Zamonaviy jahon xo'jaligi. Jahon davlatlarining asosiy guruhlar.

Tayanch iboralar: - rivojlangan davlatlar, rivojlanayotgan davlatlar, o'tish iqtisodiyoti

Tayanch iboralar: to'g'ri investitsiya, portfel investitsiya, ssuda kapitali, tadbirkorlik kapitali, iqtisodiy yordam, xalqaro kredit

71. Umumjahon banki guruhining faoliyati

Tayanch iboralar: XMK, XTA, Investitsion kafolatlar bo'yicha xalqaro agentlik, XTTB, Investitsion munozaralarni tartibga solish xalqaro markazi

72. To'g'ri xorijiy investitsiyalarning mohiyati va ahamiyati

Tayanch iboralar: investitsiya, dividendlar, investitsiya muhiti, qayta investitsiyalash, TMK

73. Portfel investitsiyalarning xususiyatlari

Tayanch iboralar: foiz stavkasi, qimmatbaho qog'ozlar, aktsiyalar, veksellar, dividend, ortiqcha kapital jamg'armalari

74. Xalqaro savdoni rivojlantirishda investitsion muhitning urni.

Tayanch iboralar: investitsiya muhiti, investitsiyalar, eksport, import, cheklashlar, valyuta operatsiyalari, rag'batlantirish, YaIM hajmi

75. Investitsiya oqimlarining xalqaro savdoga ta'siri.

Tayanch iboralar: TMKlar faoliyati, rivojlanayotgan mamlakatlar, YaIM, ochiq iqtisodiyot, tashqi iqtisodiy faoliyat, eksport, import.

76. Xorijiy investitsiyalarning mamlakatlar eksporti uchun ahamiyati

Tayanch iboralar: rivojlanayotgan mamlakatlar, o'tish davri iqtisodiyotli mamlakatlar, ishsizlik, bandlik darajasi, arzon ishchi kuchi

77. Xorijiy kapital qo'yilmalarning mamlakatlar importiga ta'siri.

Tayanch iboralar: moliyaviy resurslar, foyda me'yori, raqobatbardoshlik, ishchi kuchi, bandlik darajasi, TMK

78. Xalqaro korporatsiyalarning tashqi savdoni rivojlanishida tutgan o'rni.

Tayanch iboralar: eksport, import, filial, sho'ba korxona, assotsiatsiyalashgan firma, global korporatsiya, TMK

79. TMKning jahon iqtisodiyotida tutgan o'rni va ahamiyati

Tayanch iboralar: filial, sho'ba korxona, assotsiatsiyalashgan firma, global korporatsiya, multimilliy kompaniya

80. "Erkin iqtisodiy hududlar"ning tashqi savdoni rivojlanishida tutgan o'rni.

Tayanch iboralar: moliyaviy imtiyozlar, soliq imtiyozlari, ma'muriy imtiyozlar, boj imtiyozlari, hududiy va nuqtaviy erkin iqtisodiy hududlar

81. EIZ va tashqi savdo.

Tayanch iboralar: bond omborlari, erkin savdo hududlari, servis hududlari, texnoparklar, sanoat hududlari

82. Xalqaro kredit va tashqi savdo

Tayanch iboralar: rivojlanayotgan mamlakatlar, xalqaro savdo, to'g'ri investitsiyalar, ssuda kapitali, portfel investitsiyalar

83. Jahon kredit bozorlari va xalqaro savdo.

Tayanch iboralar: valyuta bozori, fond bozori, ssuda kapitali bozori, Tokio, Gonkong, Nyu-York bozorlari

84. Jahon valyuta-moliya tizimining xalqaro va tashqi savdoni rivojlashidagi roli.

Tayanch iboralar: valyuta munosabatlari, konvertirganlik, to'lov vositalari, oltin standarti, devizlar

17. O'zbekistonda bozor munosabatlari shakllanishida makroiqtisodiy tamoyillarining o'rni. (Tayanch iboralar: «boshqa omillar o'zgaras bo'lganda» tamoyili, modellashtirish, umumlashrinish tamoyili yoki agregatlash, ekonometrik metod, bashoratlash usuli)

18. To'liq bandlik tushunchasi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, mexnat resurslari, mexnatga layoqatli aholi, bandlikni ta'minlash yo'nalishlari ishsizlik turlari, ishsizlikning tabiiy darajasi)

19. Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligi. (Tayanch iboralar: ishsizlik, o'rtacha ish haqi, bazaviy ish haqi, iste'mol savatchasi, Jini koeffitsienti)

20. Jamiyatni boshkarishda davlat tizimining roli. (Tayanch iboralar: Davlat bozor iqtisodiyot, davlat tomonidan tartibga solish, iqtisodiy siyosat fiskal monitor siyosat)

21. Ishsizlik va inflyatsiyaning bir - biriga bogliqligi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, ishsizlik turlari, inflyatsiya, inflyatsiya turlari, friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)

22. Bozor iqtisodiyoti haqida tushuncha. (Tayanch iboralar: mulkka egalik qilish, shaxsiy daromad, bozor iqtisodiyoti, tanlov erkinligi, afzalliklari va ziddiyati, yalpi talab, yalpi taklif)

23. Qishloq xo'jaligida iqtisodiy isloxotlar strategiyasi. (Tayanch iboralar: Mulkiy munosabatlari, fermer xo'jaliklari, agrar siyosat, optimallashtirish investitsiyalar)

24. Keynsning bandlik nazariyasi. (Tayanch iboralar: Klassik bandlik nazariyasi, neoklassik nazariya, mehnatga bo'lgan talab, Fillips egri chizig'i)

25. Makroiqtisodiyot fanining predmeti nimadan iborat? (Tayanch iboralar: predmeti, ob'ekti, vazifalarimakroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)

26. Iqtisodiy o'sish. (Tayanch iboralar: milliy boylik, yalpi milliy mahsulot, iqtisodiy tablanish)

27. Bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida respublikamizda huquqiy me'yorlarning yaratilishi va ularning ahamiyati. (Tayanch iboralar: Xuquqiy me'yorlar, qonunlar, qonun osti xujjatlari, 2002-2026 yillarga mo'ljallangan Davlat dasturlar, taraqqiyot strategiyasi)

28. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining asosiy subyektlari va ularning iqtisodiyotdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Davlat, korxonalar, banklar, moliya muassasalari, soliq organlari)

29. Milliy xisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budjet daromadlari)

30. Ishsizlikning tabiiy darajasi. (Tayanch iboralar: to'liq bandligi? ishsizlikning tabiiy darajasi, inflatsiya darajasini tezlashtirmaydigan ishsizlik darajasi)

31. Iqtisodiy isloxotlar nima va ularning jamiyatdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Mulkiy isloxotlar, agrar isloxotlar, ijtimoiy isloxotlar)

32. Deflyatorning mohiyati. (Tayanch iboralar: inflyatsiya, YaIM deflyatori, joriy narxlar indeksi)

33. Ishsizlik turlari. (Tayanch iboralar: friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)
34. Davlat byudjeti kamomadini moliyalashtirishning qaysi turlari mavjud? (Tayanch iboralar: Davlat byudjeti daromadi, soliqlar, davlat mulkini sotishdan tushadigan tushumlar)
35. Tovar va xizmatlar bozoridagi muvozanat. (Tayanch iboralar: Yalpi talab, Yalpi taklif, muvozanat)
36. Fiskal siyosatda restriksion siyosat. (Tayanch iboralar: soliq-budjet siyosati, davlat xarajatlari, soliqlar, transfertlar.)
37. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
38. Inflyatsiyani aniqlash va o'lchash yo'llari. (Tayanch iboralar: Inflyatsiya, tovarlar massasi, pul massasi, narx indeksi)
39. O'zbekistonning davlat byudjeti va soliq siyosati. (Tayanch iboralar: Davlat byudjeti, soliqlar, soliqlarning turlari, soliq siyosati)
40. Pul-kredit siyosatida baho darajasi va sof milliy mahsulot muvozanati (Tayanch iboralar: pul-kredit siyosati, baxo darajasi, SMM muvozanati)
41. Yalpi investiyalar. (Tayanch iboralar: investitsiya, ishlab chiqarishga investitsiya, ta'limga investitsiya)
42. Taklif inflyatsiyasi. (Tayanch iboralar: Taklif, iqtisodiy resurslar, kadrlar masalasi)
43. O'zbekistonning davlat byudjeti va soliq siyosati. (Tayanch iboralar: Davlat byudjeti, soliqlar, soliqlarning turlari, soliq siyosati)
44. Tarmoqlararo balansni (TAB) tuzishdagi dastlabki mulohazalar. (Tayanch iboralar: TABning mohiyati, ishlab chiqaruvchi va iste'molchi tarmoqlar, oraliq mahsulot, bevosita va to'liq xarajatlar).
45. Asosiy iqtisodiy-statistik tushunchalar. (Tayanch iboralar: Iqtisodiyotda statistik tushunchalar, tasodifiy miqdor, uzlukli va uzluksiz, matematik kutilma, dispersiya).
46. Korrelyatsion va regression tahlilning makroiqtisodiy tahlilda qo'llanilishi (Tayanch iboralar: Hodisalar o'rtasidagi bog'lanishni aniqlash usullari, Korrelyatsion tahlil va regression tahlil)
47. Jamg'arma va iste'molning o'zaro bog'liqligi. (Tayanch iboralar: jamg'arma, iste'mol, jamg'arish normasi, iste'mol indeksi)
48. Mamlakatning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari. (Tayanch iboralar: YaMM, YaIM, inflyatsiya, ishsizlik, investitsiya)
49. Milliy xisobchilik tizimida yalpi milliy maxsulot va yalpi ichki maxsulotlarni aniqlash yo'llari. (Tayanch iboralar: Daromadlar usuli, xarajatlar usuli, qo'shilgan qiymatlar usuli)
50. Iste'molga o'rtacha moyillik. (Tayanch iboralar: Iste'molga chekli moyillik? Iste'molga o'rtacha moyillik, multiplikator)
51. Shaxsiy daromad. (Tayanch iboralar: farovonlik, hayot sifati darajasi, YaIM, mamlakatdagi aholi soni; milliy daromad)

- Tayanch iboralar: ichki subsidiya, eksport subsidiyasi, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, ishlab chiqarishga ta'sir effekti, bevosita subsidiyalar
55. Savdo siyosatining moliyaviy usullari: Eksport kreditlari
 - Tayanch iboralar: eksportni kreditlash, subsidiyalashgan kredit, davlat kreditlari, Bern ittifoqi, Eksport kredit guruhi
 56. Savdo siyosatining moliyaviy usullari: Damping
 - Tayanch iboralar: sporadik damping, teskari damping, o'zaro damping, dampingga qarshi boj, oldindan ko'zlangan damping
 57. Savdo shartnomalari
 - Tayanch iboralar: savdo haqida bitim, eksport, import, davlat tomonidan tartibga solish, savdo shartnomalari
 58. Huquqiy rejimlar
 - Tayanch iboralar: eng qulay shart-sharoit rejimi, milliy rejim, UST, integratsion guruhlar, nodiskriminatsion rejim
 59. Tovarlar savdosi va xizmatlar savdosi
 - Tayanch iboralar: ko'rinmas tovar, xizmatlar eksporti, xizmatlar importi, his qilinadigan xizmatlar
 60. Jahon savdosi dinamikasi
 - Tayanch iboralar: eksport, import, reeksport, reimport, tovarlar transferti, xizmatlar
 61. Xalqaro tovarlar oqimining asosiy yo'nalishlari
 - Tayanch iboralar: tovar oqimlari, eksport, import, "uchburchak", rivojlanayotgan mamlakatlar
 62. Tashqi savdo balansiga ta'sir etuvchi omillar
 - Tayanch iboralar: eksport, import, valyuta kursi, inflyatsiya, rasmiy zahiralar
 63. Tashqi savdoni davlatlararo tartibga solishning mohiyati va ko'rinishlari
 - Tayanch iboralar: bojxona ittifoqi, ESH, GATT/UST, ikkitomonlama shartnomalar
 64. Bojxona ittifoqlari
 - Tayanch iboralar: tarif siyosati, bojxona chegarasi, bojlar, tariflar, tashqi iqtisodiy faoliyat
 65. GATTni imzolanishi sabablari
 - Tayanch iboralar: ratifikatsiya, GATT, erkin savdo, tariflar, bojlar, Gavana konferentsiyasi
 66. GATTning tamoyillari, vazifalari va tuzilmasi
 - Tayanch iboralar: bojxona preferentsiyalari, savdo siyosati, monitoring, erkin savdo, raundlar, sekretariat
 67. GATT va O'zbekiston
 - Tayanch iboralar: memorandum, ishchi guruhi, kuzatuvchi, ikkitomonlama kelishuvlar, savdo siyosati
 68. JST tuzilmasi va faoliyati
 - Tayanch iboralar: Ministrlar Anjumani, ratifikatsiya, tovarlar savdosi bo'yicha kengash, xizmatlar savdosi bo'yicha kengash, savdo siyosatini nazorat qilish bo'yicha komissiya
 69. Jahon kapital bozorining mohiyati va paydo bo'lish jarayoni
 - Tayanch iboralar: migratsiya, investitsiya, tamoyil, foiz stavkasi, dividend
 70. Kapital olib chiqish ko'rinishlari

tovar, kapital sig'imli tovar, ishlab chiqarish omillarining nisbiy narxi

40. Xalqaro savdoda davlatning roli

Tayanch iboralar: erkin savdo, selektiv proteksionizm, kollektiv proteksionizm, yashirin proteksionizm, tarmoq proteksionizmi

41. Savdo siyosati instrumentlari

Tayanch iboralar: bojxona tarifi, bojxona boji, bojxona hududi, savdo siyosati, bojxona bojlari stavkasi ro'yxati

42. Bojxona bojlari turlari

Tayanch iboralar: bojxona bojlarining vazifalari, advalor bojlar, maxsus bojlar, tranzit bojlar, dempinga qarshi bojlar

43. Tarifning kichik mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri

Tayanch iboralar: daromad effekti, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, import boji, ishlab chiqarishga ta'sir effekti

44. Tarifning katta mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri

Tayanch iboralar: daromad effekti, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, import boji, ishlab chiqarishga ta'sir effekti

45. Tarif kvotasi

Tayanch iboralar: daromad effekti, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, import kvotasi, ishlab chiqarishga ta'sir effekti

46. Tarifga qarshi argumentlar

Tayanch iboralar: iqtisodiy o'sishning sekinlashishi, soliq yukining ko'payishi, bandlik darajasi, savdo urushlari, eksport hajmi

47. Tarifni yoqlovchi argumentlar

Tayanch iboralar: yosh tarmoqlarni himoyalash, byudjet daromadlari, milliy xavfsizlik, milliy ishlab chiqarishni rag'batlantirish, raqobat

48. Notarif usullarni o'lchash

Tayanch iboralar: chastota indeksi, savdoni qoplash indeksi, narxga ta'sir qilish indeksi, eksportning qiymat ulushi, tarif pozitsiyasi

49. Kvotalash yoki kontingentlash

Tayanch iboralar: daromad effekti, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, kvota, ishlab chiqarishga ta'sir effekti

50. Litsenziyalash

Tayanch iboralar: bir martalik litsenziya, bosh litsenziya, avtomatik litsenziya, auktsion, yaqqol ustunlik tizimi

51. «Ko'ngilli» eksport cheklashlari

Tayanch iboralar: daromad effekti, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, KECH, ishlab chiqarishga ta'sir effekti

52. Yashirin proteksionizm ko'rinishlari

Tayanch iboralar: texnik to'siqlar, ichki soliqlar, davlat xaridlari, milliy standartlar, mahalliy komponentlar

53. Savdo siyosatining yashirin usullari: iqtisodiy effektlar

Tayanch iboralar: daromad effekti, himoya effekti, iste'molga ta'sir effekti, ortib boruvchi ishlab chiqarish xarajatlari, ishlab chiqarishga ta'sir effekti

54. Savdo siyosatining moliyaviy usullari: Subsidiyalar

52. O'zbekistonning pul bozori, pul-kredit siyosati. (Tayanch iboralar: Banklar, pul emissiyasi, kreditlar, foiz stavkasi)

53. Qayta taqsimlashda inflyatsiyani ta'siri. (Tayanch iboralar: Daromadlarni qayta taqsimlash, inflyatsiya darajasi, ish bilan bandlik darajasi)

54. Oraliq va pirovard mahsulotlar. (Tayanch iboralar: Ishlab chiqarish vositalari, yakuniy mahsulot, pirovard mahsulot, yalpi mahsulot)

55. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning o'zaro nisbati. (Tayanch iboralar: bandlik, ishsizlik, inflatsiya, iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar darajasi, narxlar darajasi)

56. Milliy xisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budjet daromadlari)

57. Pul-kredit siyosatining samarasi. (Tayanch iboralar: pul-kredit siyosati, baxo darajasi, SMM muvozanati)

58. Ishlab chiqarish funksiyasi va undan makroiqtisodiy tahlilda foydalanish. (Tayanch iboralar: Ishlab chiqarish, omillar, natija, ko'rsatkichlar, tahlili).

59. Ekonometrik modellashirish – makroiqtisodiy tahlil qilishning asosiy quroli. (Tayanch iboralar: Modellashirish bosqichlari, modellashirish usullari, modellarning turlari, afzallik va kamchiliklari).

60. Makrodarajadagi asosiy muammolar (Tayanch iboralar: inflyatsiya, ishsizlik, iqtisodiy o'sish).

61. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanlarining o'rganish obyekti. (Tayanch iboralar: iqtisodiy vaziyatlar, monitoring qilish, milliy daromad, boyliklar taqsimoti, ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar)

62. Ishlab chiqarish funksiyasi (Tayanch iboralar: Bir omilli va kki omilli ishlab chiqarish funksiyasi).

63. Bozor iqtisodiyoti haqida tushuncha. (Tayanch iboralar: mulkka egalik qilish, shaxsiy daromad, bozor iqtisodiyoti, tanlov erkinligi, afzalliklari va ziddiyati, yalpi talab, yalpi taklif)

64. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining asosiy vazifalari va ularni xalq etish yo'llari. (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)

65. Milliy xisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budjet daromadlari)

66. Fiskal siyosatda restriksion siyosat. (Tayanch iboralar: soliq-budjet siyosati, davlat xarajatlari, soliqlar, transfertlar.)

67. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)

68. Iqtisodiy muammolar ham bozor, ham davlat tomonidan hal qilinadigan tizim nima va bu tizimning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat? (Tayanch iboralar: Aralash iqtisodiyot, bozor, davlat aralashuvi, mulkiy munosabatlar)

69. Qishloq xo'jaligida iqtisodiy islohotlar strategiyasi. (Tayanch iboralar: Mulkiy munosabatlar, fermer xo'jaliklari, agrar siyosat, optimallashtirish investitsiyalar)

70. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
71. Jamiyatda asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari. (Tayanch iboralar: YaMM, YaIM, inflyatsiya, ishsizlik, investitsiya)
72. YaMM ko'rsatkichi va uni xisoblash yo'llari. (Tayanch iboralar: Daromadlar usuli, xarajatlar usuli, qo'shilgan qiymatlar usuli)
73. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
74. Iste'mol narxlari indeksi. (Tayanch iboralar: tovarlar va xizmatlar, reprezentativ savat, narxlarining o'sishini)
75. Pul massasi. (Tayanch iboralar: pul, pul massasi, pulning aylanish tezligi, joriy narxlar, tovar massasi)
76. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanlarining o'rganish obyekti. (Tayanch iboralar: iqtisodiy vaziyatlar, monitoring qilish, milliy daromad, boyliklar taqsimoti, ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar)
77. Deflyatorning mohiyati. (Tayanch iboralar: inflyatsiya, YaIM deflyatori, joriy narxlar indeksi)
78. Ishsizlik va inflyatsiyaning bir - biriga bogliqligi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, ishsizlik turlari, inflyatsiya, inflyatsiya turlari, friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)
79. Iqtisodiy isloxo'tlar nima va ularning jamiyatdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Mulkiy isloxo'tlar, agrar isloxo'tlar, ijtimoiy isloxo'tlar)
80. Ishsizlik turlari. (Tayanch iboralar: friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)
81. Pul-kredit siyosatida baho darajasi va sof milliy mahsulot muvozanati (Tayanch iboralar: pul-kredit siyosati, baxo darajasi, SMM muvozanati)
82. Inflyatsiyani aniqlash va o'lchash yo'llari. (Tayanch iboralar: Inflyatsiya, tovarlar massasi, pul massasi, narx indeksi)
83. Yalpi investiyalar. (Tayanch iboralar: investitsiya, ishlab chiqarishga investitsiya, ta'limga investitsiya)
84. O'zbekistonning pul bozori, pul-kredit siyosati. (Tayanch iboralar: Banklar, pul emissiyasi, kreditlar, foiz stavkasi)
85. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanlarining o'rganish obyekti. (Tayanch iboralar: iqtisodiy vaziyatlar, monitoring qilish, milliy daromad, boyliklar taqsimoti, ishlab chiqaruvchilar va iste'molchilar)
86. Deflyatorning mohiyati. (Tayanch iboralar: inflyatsiya, YaIM deflyatori, joriy narxlar indeksi)
87. Ishsizlik va inflyatsiyaning bir - biriga bogliqligi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, ishsizlik turlari, inflyatsiya, inflyatsiya turlari, friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)
88. Taklif inflyatsiyasi. (Tayanch iboralar: Taklif, iqtisodiy resurslar, kadrlar masalasi)

eksport, import

27. Nisbiy ustunlik nazariyasiga ta'rif bering. Savdodagi narxlar nisbati bu nazariyaga muvofiq qanday aniqlanadi?

Tayanch iboralar: nisbiy ustunlik, muqobil narx, ishlab chiqarish xarajatlari, eksport, import

28. Ishlab chiqarish omillari nisbati nazariyasi negizida qanday dastlabki postulatlar yotadi?

Tayanch iboralar: Xeksher-Olin teoremasi, mehnat smamlakat, kapital sig'imli mamlakat, ishlab chiqarish omillarining nisbiy qiymati, nisbiy ustunlik

29. Tovarlar omil intensivligi va mamlakatda omil ortiqchaligi indekslariga ta'rif bering.

Tayanch iboralar: mehnat sig'imli mamlakat, kapital sig'imli mamlakat, ishlab chiqarish omillarining nisbiy qiymati, nisbiy ustunlik, ishlab chiqarish imkoniyatlari

30. Leontev paradoksining mohiyatini tushuntirib bering.

Tayanch iboralar: empirik testlar, kapital ortiqcha mamlakat, mehnat ortiqcha mamlakat, eksport, import.

31. Xalqaro savdoning standart modelini asosiy belgilarini ayting.

Tayanch iboralar: o'sib boruvchi o'rni qoplash xarajatlari, chegaraviy transformatsiya me'yori, chegaraviy o'rnini qoplash me'yori, ishlab chiqarishning maksimal hajmi, qo'shimcha bir birlik tovar

32. Savdo sharti tushunchasiga ta'rif bering. U qanday komponentlardan tashkil topgan?

Tayanch iboralar: eksport narxlari indeksi, import narxlari indeksi, tovar savdo sharti, daromad savdo sharti, omil savdo sharti

33. Xalqaro savdoga ta'siri nuqtai nazaridan eksportni kengaytirishga, importni o'rnini qoplashga qaratilgan o'sishni tushuntiring.

Tayanch iboralar: savdo sharti, eksportni kengaytirishga qaratilgan o'sish, importni o'rnini qoplashga qaratilgan o'sish, ishlab chiqarishning kengayishi, neytral o'sish

34. Ichki va tashqi keng ko'lamda ishlab chiqarish effektlarining farqlarini ayting

Tayanch iboralar: ixtisoslashuvning o'sishi, ishlab chiqarishning bo'linmasligi, texnologik tejash, keng ko'lamlilik iqtisodi, ichki effekt, tashqi effekt

35. Monopolistik raqobat sharoitida savdoning asosiy jihatlari qaysilar?

Tayanch iboralar: alab o'zgaruvchisi, doimiy xarajatlar, o'zgaruvchan xarajatlar, chegaraviy xarajatlar, chegaraviy daromad

36. Tarmoq ichidagi savdo va tarmoqlararo savdoning farqlari

Tayanch iboralar: differentsiallashtirilgan mahsulot, gomogen mahsulot, kesishuvchi talab, iste'molchilar did-xohishidagi farqlar, keng ko'lamlilik iqtisodi

37. Tarmoq ichidagi savdo qanday o'lchanadi?

Tayanch iboralar: eksport hadmi, import hajmi, tarmoq ichidagi savdo indeksi, differentsiallashtirilgan mahsulot, xalqaro savdo

38. Linderning kesishuvchi talab nazariyasi

Tayanch iboralar: daromadning maksimal darajasi, daromadning minimal darajasi, tovar sifati, talabning kesishishi, daromadning taqsimlanishi

39. Ishlab chiqarish omillari reversi nimani anglatadi?

Tayanch iboralar: o'rnini qoplashning egiluvchanligi, talab reversi, mehnat sig'imli

107. O'zbekistonda bozor munosabatlari shakllanishida makroiqtisodiy tamoyillarining o'rnı. (Tayanch iboralar: «boshqa omillar o'zgarmas bo'lganda»

- tamoyili, modellashtirish, umumlashrish tamoyili yoki agregatlash, ekonometrik metod, bashoratlash usuli)
108. To'liq bandlik tushunchasi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, mehnat resurslari, mehnatga layoqatli aholi, bandlikni ta'minlash yo'nalishlari ishsizlik turlari, ishsizlikning tabiiy darajasi)
 109. Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligi. (Tayanch iboralar: ishsizlik, o'rtacha ish haqi, bazaviy ish haqi, iste'mol savatchasi, Jini koeffitsienti)
 110. Jamiyatni boshqarishda davlat tizimining roli. (Tayanch iboralar: Davlat bozor iqtisodiyot, davlat tomonidan tartibga solish, iqtisodiy siyosatb fiskatb monitar siyosat)
 111. Ishsizlik va inflyatsiyaning bir - biriga bogliqligi. (Tayanch iboralar: to'la bandlik, ishsizlik turlari, inflyatsiya, inflyatsiya turlari, friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)
 112. Bozor iqtisodiyoti haqida tushuncha. (Tayanch iboralar: mulkka egalik qilish, shaxsiy daromad, bozor iqtisodiyoti, tanlov erkinligi, afzalliklari va ziddiyati, yalpi talab, yalpi taklif)
 113. Qishloq xo'jaligida iqtisodiy isloxo'tlar strategiyasi. (Tayanch iboralar: Mulkiy munosabatlar, fermer xo'jaliklari, agrar siyosat, optimallashtirishb investitsiyalar)
 114. Keynsning bandlik nazariyasi. (Tayanch iboralar: Klassik bandlik nazariyasi, neoklassik nazariya, mehnatga bo'lgan talab, Fillips egri chizig'i)
 115. Makroiqtisodiyot fanining predmeti nimadan iborat? (Tayanch iboralar: predmeti, ob'ekti, vazifalarimakroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
 116. Iqtisodiy o'sish. (Tayanch iboralar: milliy boylik, yalpi milliy mahsulot, iqtisodiy tabranish)
 117. Bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida respublikamizda huquqiy me'yorlarning yaratilishi va ularning ahamiyati. (Tayanch iboralar: Xuquqiy me'yorlar, qonunlar, qonun osti xujjatlari, 2002-2026 yillarga mo'ljallangan Davlat dasturlar, taraqqiyot strategiyasi)
 118. Makroiqtisodiy taxlil va prognozlash fanining asosiy subyektlari va ularning iqtisodiyotdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Davlat, korxonalar, banklar, moliya muassasalari, soliq organlari)
 119. Milliy xisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budget daromadlari)
 120. Ishsizlikning tabiiy darajasi. (Tayanch iboralar: to'lik bandligi? ishsizlikning tabiiy darajasi, inflatsiya darajasini tezlashtirmaydigan ishsizlik darajasi)
 121. Iqtisodiy isloxo'tlar nima va ularning jamiyatdagi o'rni. (Tayanch iboralar: Mulkiy istoxotlar, agrar isloxo'tlar, ijtimoiy isloxo'tlar)
 122. Deflyatorning mohiyati. (Tayanch iboralar: inflyatsiya, YaIM deflyatori, joriy narxlar indeksi)
 123. Ishsizlik turlari. (Tayanch iboralar: friksion ishsizlik, tarkibiy ishsizlik, ixtiyoriy va majburiy ishsizlik, ishsizlikning tabiiy darajasi)

92. Mehnatga haq to'lash xarajatlarini rejalashtirish (mehnatga haq to'lashning soatlik fondi, kunlik ish haqi fondi va yillik ish haqi fondi)
93. Korxona va ishlab chiqarish faoliyati rejalashtirish obyekti sifatida (korxona, korxona turlari, korxona belgilari, ishlab chiqarish jarayoni va uning shakllari, faoliyatni rejalashtirish zaruriyati)
94. Ishchilarga talabni rejalashtirish
95. Korxona tavsifi va uni baholash
96. Tashkiliy reja va menejment
97. Iqtisodiy o'sish va rivojlanish
98. Rejalashtirishda norma va normativlar
99. Biznes rejaning tadbirkorlik faoliyatidagi o'rni va ahamiyati
100. Biznes rejaning maqsadlari va funktsiyalari

“Global iqtisodiy rivojlanish” fanidan yakuniy davlat attestatsiya imtixoni uchun savollar:

1. “Global iqtisodiy rivojlanish” fanining predmeti
Tayanch iboralar: ochiq iqtisodiyot, xalqaro mehnat taqsimoti, ilmiy texnikaviy inqilob, jahon bozori, eksport, import
2. Jahon savdosini isloh etishning 10 tavsiyasi.
Tayanch iboralar: *Washington consensus, Barselona consensus, Jon Uilyamson*
3. GIM tarkibida mamlakatlar ishtirokining asosiy ko'rsatkichlari
Tayanch iboralar: eksport kvotasi, import kvotasi, YaIM, tashqi savdo aylanmasi hajmi, tashqi investitsiyalar hajmi ko'rsatkichi
4. Globallashuv jarayonlarida geosiyosiy muammolar.
Tayanch iboralar: geosiyosiy ziddiyatlar, nizolar, urushlar, terrorizm
5. Jahon iqtisodiyotini globallashuvini qarama-qarshiliklari.
Tayanch iboralar: davlatlar o'rtasida, davlatlar guruhi o'rtasida, global qarama-qarshiliklar
6. Global muammolar, belgilari va guruhlanishi.
Tayanch iboralar: global iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy, ekologik, demografik muammolar
7. Globallashuvning afzalliklari.
Tayanch iboralar: iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy
8. Jahon iqtisodiyoti globallashuvining belgilari.
Tayanch iboralar: global iqtisodiy munosabatlar qamrovi, xalqaro savdoning globallashuvi
9. Globallashuvga bag'ishlangan ilmiy qarashlarning vujudga kelishi va rivojlanishi.
Tayanch iboralar: iqtisodiy, sotsiologik, siyosiy qarashlar
10. Globallashuvning oqibatlari.
Tayanch iboralar: iqtisodiy, siyosiy, ekologik, ijtimoiy, demografik
11. Jahon iqtisodiyoti globallashuv jarayonlarining vujudga kelishi va rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar.
Tayanch iboralar: global iqtisodiy, siyosiy, ekologik, ijtimoiy, demografik omillar

54. Biznes rejaning marketing bo'limini shakllantirish
55. Biznes rejaning tadbirkorlik faoliyatidagi o'rni va ahamiyati
56. Korxona va mahsulot tavsifi.
57. "Biznesni loyihalash" fanining predmeti va vazifalari.
58. Ishlab chiqarish rejasi.
59. Rejalashtirish turlari va usullari.
60. Rejalashtirishning normativ asoslari
61. Xodimlarga talabni rejalashtirish
62. Strategik rejalashtirish.
63. Ishlab chiqarish dasturi
64. Kichik korxonalarning biznes rejasi
65. Rejalashtirish usullari
66. Rejalashtirish turlari va usullari
67. Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashoratlash
68. Ish haqi fondini rejalashtirish
69. Ishlab chiqarish xarajatlarini detallashtirilgan usulda rejalashtirish
70. Biznes rejaning maqsadlari va funksiyalari
71. Rejalashtirishda norma va normativlarning o'rni hamda ahamiyati
72. Foydani rejalashtirish
73. Rejalashtirishda ko'rsatkich, norma va normativlarning o'rni hamda ahamiyati
74. Korxona daromadini oshirishni rejalashtirish
75. Samaradorlikni ifodalovchi ko'rsatkichlar
76. Biznes rejaning biznesni ifodalash bo'limini shakllantirish
77. Korxona faoliyatini rejalashtirish
78. Tashkiliy reja va menejment
79. Biznes rejaning marketing bo'limini shakllantirish
80. Biznes rejaning tadbirkorlik faoliyatidagi o'rni va ahamiyati
81. Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashoratlash
82. Korxona quvvatini rejalashtirish
83. Biznes rejani ishlab chiqishga qo'yiladigan talabalar
84. Rejalashtirishning umumiy va xususiy, sifat va miqdor ko'rsatkichlari
85. Strategik rejalashtirish jarayoni va bosqichlari (iqtisodiy o'sish va rivojlanish, strategiya turlari, strategiya bosqichlari, raqobat strategiyasi, mahsulot strategiyasi)
86. Biznes rejaning tayyorlash bosqichlari (biznes reja tushunchasi va uning maqsadi, rejaning axborot manbalari, biznes rejani tuzish bosqichlari)
87. Rejalashtirishning normativ asoslari
88. Rejalashtirish turlari va usullari
89. Biznes rejani ishlab chiqishni boshqarish zaruriyati (biznes rejani tuzish zaruriyati, biznes rejaning axborot manbalari, biznes rejani ishlab chiqish bosqichlari, biznes rejada tavakkalchilik)
90. Resurslarga talab hajmini rejalashtirish (resurs turlari, resurslarga talab hajmini aniqlash, jihozlarga bo'lgan talabni rejalashtirish).
91. Korxonaning moliyaviy rejasi

124. Davlat byudjeti kamomadini moliyalashtirishning qaysi turlari mavjud? (Tayanch iboralar: Davlat byudjeti daromadi, soliqlar, davlat mulkini sotishdan tushadigan tushumlar)
125. Tovar va xizmatlar bozoridagi muvozanat. (Tayanch iboralar: Yalpi talab, Yalpi taklif, muvozanat)
126. Fiskal siyosatda restriksion siyosat. (Tayanch iboralar: soliq-budjet siyosati, davlat xarajatlari, soliqlar, transfertlar.)
127. Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash fanining vazifalari (Tayanch iboralar: makroiqtisodiy tahlilning uslublari, makroiqtisodiy jarayonlarning iqtisodiy tahlili, axborotlarni shakllantirish)
128. Inflyatsiyani aniqlash va o'lchash yo'llari. (Tayanch iboralar: Inflyatsiya, tovarlar massasi, pul massasi, narx indeksi)
129. O'zbekistonning davlat byudjeti va soliq siyosati. (Tayanch iboralar: Davlat byudjeti, soliqlar, soliqlarning turlari, soliq siyosati)
130. Pul-kredit siyosatida baho darajasi va sof milliy mahsulot muvozanati (Tayanch iboralar: pul-kredit siyosati, baho darajasi, SMM muvozanati)
131. Yalpi investiyalar. (Tayanch iboralar: investitsiya, ishlab chiqarishga investitsiya, ta'limga investitsiya)
132. Taklif inflyatsiyasi. (Tayanch iboralar: Taklif, iqtisodiy resurslar, kadrlar masalasi)
133. O'zbekistonning davlat byudjeti va soliq siyosati. (Tayanch iboralar: Davlat byudjeti, soliqlar, soliqlarning turlari, soliq siyosati)
134. Tarmoqlararo balansni (TAB) tuzishdagi dastlabki mulohazalar. (Tayanch iboralar: TABning mohiyati, ishlab chiqaruvchi va iste'molchi tarmoqlar, oraliq mahsulot, bevosita va to'liq xarajatlar).
135. Asosiy iqtisodiy-statistik tushunchalar. (Tayanch iboralar: Iqtisodiyotda statistik tushunchalar, tasodifiy miqdor, uzlukli va uzluksiz, matematik kutilma, dispersiya).
136. Korrelyatsion va regression tahlilning makroiqtisodiy tahlilda qo'llanilishi (Tayanch iboralar: Hodisalar o'rtasidagi bog'lanishni aniqlash usullari, Korrelyatsion tahlil va regression tahlil)
137. Jamg'arma va iste'molning o'zaro bog'liqligi. (Tayanch iboralar: jamg'arma, iste'mol, jamg'arish normasi, iste'mol indeksi)
138. Mamlakatning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari. (Tayanch iboralar: YaMM, YaIM, inflyatsiya, ishsizlik, investitsiya)
139. Milliy xisobchilik tizimida yalpi milliy mahsulot va yalpi ichki mahsulotlarni aniqlash yo'llari. (Tayanch iboralar: Daromadlar usuli, xarajatlar usuli, qo'shilgan qiymatlar usuli)
140. Iste'molga o'rtacha moyillik. (Tayanch iboralar: Iste'molga chekli moyillik? Iste'molga o'rtacha moyillik, multiplikator)
141. Shaxsiy daromad. (Tayanch iboralar: farovonlik, hayot sifati darajasi, YaIM, mamlakatdagi aholi soni; milliy daromad)
142. O'zbekistonning pul bozori, pul-kredit siyosati. (Tayanch iboralar: Banklar, pul emissiyasi, kreditlar, foiz stavkasi)

143. Qayta taqsimlashda inflyatsiyani ta'siri. (Tayanch iboralar: Daromadlarni qayta taqsimlash, inflyatsiya darajasi, ish bilan bandlik darajasi)
144. Oraliq va pirovard mahsulotlar. (Tayanch iboralar: Ishlab chiqarish vositalari, yalpi mahsulot, pirovard mahsulot, yalpi mahsulot)
145. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning o'zaro nisbati. (Tayanch iboralar: bandlik, ishsizlik, inflatsiya, iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar darajasi, narxlar darajasi)
146. Milliy hisoblar tizimi. (Tayanch iboralar: real sektor, iqtisodiyotni tuzilmaviy qayta qurish, budjet daromadlari)
147. Pul-kredit siyosatining samarasi. (Tayanch iboralar: pul-kredit siyosati, baxo darajasi, SMM muvozanati)
148. Ishlab chiqarish funktsiyasi va undan makroiqtisodiy tahlilda foydalanish. (Tayanch iboralar: Ishlab chiqarish, omillar, natija, ko'rsatkichlar, tahlili).
149. Ekonometrik modelashtirish – makroiqtisodiy tahlil qilishning asosiy quroli. (Tayanch iboralar: Modelashtirish bosqichlari, modelashtirish usullari, modellarning turlari, afzallik va kamchiliklari).
150. Makrodarajadagi asosiy muammolar (Tayanch iboralar: inflyatsiya, ishsizlik, iqtisodiy o'sish).

Masalalar

1-masala. Aytaylik mamlakatda bir vaqtning o'zida statistik ma'lumotlarga ko'ra: -1000 dol. daromadga ega bo'lgan uy ho'jaligi iste'mol uchun 800dol. Sarflaydi -2000 dol. daromadga ega bo'lgan uy ho'jaligi uchun iste'molga moyillik 1000 dol. daromadga ega bo'lganikida 1,25 marta kichik. Berilgan ma'lumotlar yordamida iste'mol va jamg'arishning Keynisch funktsiyasini yozing.

2-masala. $C = 40 + 0,9Y$ ko'rinishdagi Keynes iste'mol funktsiyasi berilgan, agar investitsiya miqdori $I = 50$ bo'lsa Ye muvozanat daromadining Ye muvozanat miqdorini toping hamda Keynischning jamg'arish funktsiyasi $S = -40 + 0,2Y$ ko'rinishda berilgan bo'lsa daromadining Ye muvozanat miqdorini va multiplikator m ni toping.

3-masala. Prognozlashtirilayotgan davr uchun tovar va xizmatlarning davlat xaridlari miqdori 600 birlikka o'sishi daromadning muvozanat miqdorini 2400 birlikka oshishiga olib kelsa prognozlashtirilayotgan davr uchun MPC va MPS qanchaga teng bo'ladi?

Prognozlashtirilayotgan davrda yalpi harajatning $MPC = 0,75$, $Ye = 2000$ lardan tashqari barcha komponentalari avtonom bo'lib bir vaqtning o'zida davlat xarajatlari 100 ga va soliqlar 50 ga kamaysa daromad muvozanati qanday o'zgaradi?

4-masala. Mamlakatda davlat xaridlari va investitsiya miqdori: $I = 500$, $G = 400$, soliqlar $T = 500$, eksport miqdori, $Ex = 200$, import $Im = 250$. Bo'lsa jamg'arish funktsiyasini yozing va Ye ni toping.

5-masala. Ochiq iqtisodiyotda prognozlashtirilayotgan davr quyidagilar ma'lum bo'lsa:

$$Y = C + I + G + X_n;$$

$$C = 300 + 0,8Y;$$

$$X_n = 100 - 0,04Y;$$

$$I = 200; G = 200;$$

$$t = 0,2.$$

Muvozanat miqdori darajasi va avtonom harajatlarning multiplikatori nimaga teng

21. Rejalashtirishning umumiy va xususiy, sifat va miqdor ko'rsatkichlari
22. Strategik rejalashtirish jarayoni va bosqichlari (iqtisodiy o'sish va rivojlanish, strategiya turlari, strategiya bosqichlari, raqobat strategiyasi, mahsulot strategiyasi)
23. Biznes rejaning tayyorlash bosqichlari (biznes reja tushunchasi va uning maqsadi, rejaning axborot manbalari, biznes rejani tuzish bosqichlari)
24. Rejalashtirishning normativ asoslari
25. Rejalashtirish turlari va usullari
26. Biznes rejani ishlab chiqishni boshqarish zaruriyati (biznes rejani tuzish zaruriyati, biznes rejaning axborot manbalari, biznes rejani ishlab chiqish bosqichlari, biznes rejada tavakkalchilik)
27. Resurslarga talab hajmini rejalashtirish (resurs turlari, resurslarga talab hajmini aniqlash, jihozlarga bo'lgan talabni rejalashtirish).
28. Korxonaning moliyaviy rejasi
29. Mehnatga haq to'lash xarajatlarini rejalashtirish (mehnatga haq to'lashning soatlik fondi, kunlik ish haqi fondi va yillik ish haqi fondi)
30. Korxona va ishlab chiqarish faoliyati rejalashtirish obyekti sifatida (korxona, korxona turlari, korxona belgilari, ishlab chiqarish jarayoni va uning shakllari, faoliyatni rejalashtirish zaruriyati)
31. Ishchilarga talabni rejalashtirish
32. Korxona tavsifi va uni baholash
33. Tashkiliy reja va menejment
34. Iqtisodiy o'sish va rivojlanish
35. Korxona xodimlari ish xaqi tarkibi va strukturalari
36. Biznes rejada mahsulot tavsifi.
37. Biznes rejaning ishlab chiqarish bo'limi.
38. Korxona faoliyatini rejalashtirish va boshqarish
39. Tashkiliy reja.
40. Xarajatlarni rejalashtirish.
41. Rentabellikni rejalashtirish tartibi (rentabellik tushunchasi, rentabellik turlari, rentabellikni rejalashtirish uslubiyoti).
42. Biznes reja samaradorligi (Tayanch iboralar: Biznes reja, biznes rejaning bo'limlari, sof diskont daromad, daromadlilik indeksi, qoplanish muddati)
43. Ish haqi fondini rejalashtirish
44. Ishlab chiqarish xarajatlarini detallashtirilgan usulda rejalashtirish
45. Biznes rejaning maqsadlari va funktsiyalari
46. Rejalashtirishda norma va normativlarning o'rni hamda ahamiyati
47. Foydani rejalashtirish
48. Rejalashtirishda ko'rsatkich, norma va normativlarning o'rni hamda ahamiyati
49. Korxona daromadini oshirishni rejalashtirish (daromad tushunchasi, daromadnii rejalashtirish uslubiyoti, daromadni oshirish yo'nalishlari).
50. Samaradorlikni ifodalovchi ko'rsatkichlar
51. Biznes rejaning biznesni ifodalash bo'limini shakllantirish
52. Korxona faoliyatini rejalashtirish
53. Tashkiliy reja va menejment

Agarda investisiya funksiyasi $I=300+0,2Y$, ko'rinishda bo'lsa, daromadning muvozanat darajasi va avtonom harajatlar multiplikatori nimaga teng bo'ladi?

30-masala. Kelgusi yillarda mos ravishda 0,100,200,400 ming doll. Foyda keltirishi mumkin bo'lgan loyihani amalga oshirish uchun 500 ming dol. boshlang'ich kapital qo'yilmani talab etadi. Agarda foiz 10% ni tashkil etsa loyiha ning sof daromadi qanchani tashkil etadi?

31-masala. Fuqaro ma'lum bir korxonaga 2 mln doll. Miqdarda investisiya kiritish orqali uch yildan keyin uni 3mln.doll. qilib qaytarib olmoqchi. Agarda yillik inflyasiya darajasini 12% ekanligini e'tiborga olinsa daromadliklikni qaysi stavkasida (% larda) uning qarori to'g'ri bo'ladi?

**“Biznesni loyihalash” fanidan
fanidan yakuniy davlat attestatsiya imtixonini uchun savollar:**

1. Marketing rejasini shakllantirish(marketing rejasi mazmuni va trkibi, marketing funksiyalari, marketing strategiyasi).
2. Korxona faoliyatida rejalashtirish turlari
3. Korxona va mahsulot tavsifi.
4. Korxona faoliyatini rejalashtirishning nazariy asoslari
5. Ishlab chiqarish quvvatini rejalashtirish
6. Biznes reja tuzilmasi
7. “Biznesni loyihalash” fanining predmeti va vazifalari (fan predmeti, ob'ekti, maqsadi va vazifalari)
8. Ishlab chiqarish rejasi. (ishlab chiqarish rejasi mohiyati, mazmuni, ishlab chiqarish rejsidagi ko'rsatkichlar tizimi)
9. Rejalashtirish turlari va usullari. (texnik-iqtisodiy va operativ reja, inaktiv, interaktiv, preaktiv rejalar, rejalashtirishning normativ, balans va ekstropolatsiya usullari)
10. Xodimlar sonini rejalashtirish
11. Rejalashtirishning normativ asoslari
12. Xodimlarga talabni rejalashtirish (xodimlar tarkibi, mehnat sig'imi, mahsulot ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish me'yori bo'yicha ishchilar sonini aniqlash, ro'yxatdagi va xaqiqiy ishchilar sonini aniqlash)
- 13.Strategik rejalashtirish (strategik rejalashtirish mazmuni, strategiyani ishlab chiqish bosqichlari, strtegiya turlari).
13. Ish haqi fondini rejalashtirishi
14. Ishlab chiqarish dasturi (ishlab chiqarish rejasi mohiyati, mazmuni, ishlab chiqarish rejsidagi ko'rsatkichlar tizimi)
15. Kichik korxonalarning biznes rejasi.
16. Biznes rejada korxona tavsifi.
17. Norma va normativlar(norma va normativ tushunchasi, norma va normativlar guruhlari, norma va normativlarni belgilash uslublari)
18. Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashoratlash
19. Korxona quvvatini rejalashtirish
20. Biznes rejani ishlab chiqishga qo'yiladigan talabalar

bo'ladi?

Agarda investitsiya funksiyasi $I = 300+0,2*Y$, ko'rinishda bo'lsa daromadning muvozanat darajasi va avtonom harajatlar multiplikatori nimaga teng bo'ladi?

6-masala. Depozitlash koeffitsienti (sr) va rezerv me'yori (normasi) (gg)ning quyidagi miqdorlari uchun pul multiplikatorini hisoblang:

a) sg = 0,5 gg = 0,25

b) gg = 1,0 sg = 1 dan kichik har qanday miqdor.

Javobingizni izohlang.

7-masala. Aytaylik, depozitlarning rezerv normasi (me'yori) 20% ni tashkil etadi, depozitlash koeffitsienti esa 0,25 ga teng.

a) pul multiplikatori miqdorini hisoblang;

b) aytaylik, markaziy bank ochiq bozordagi operatsiyalar yordamida pul taklifini 200 mln. dollarga ko'paytirishga qaror qildi.U qanday miqdordagi davlat obligatsiyalarini sotib olishi lozim.

8-masala.Pul bazasi (MV) 300 mln. Dollarga, rezerv me'yori (normasi) 10%, deponentlash koeffitsienti 40% ga teng. Pul multiplikatorini va pul taklifi darajasini aniqlang.

9-masala. Bank tizimi ortiqcha rezervlarga ega emas. Majburiy rezervlarning umumiy miqdori 50mlrd. dollar ni tashkil etadi, talab qilib olinadigan omonatlarning umumiy miqdori esa 200 mlrd. dollarga teng, Tijorat banklari markaziy bankdan hisobot stavkasi 8% da 10 mln. dollar, 7% da 20 mln. dollar, 6% da

30 mln. dollar, 5% da 40 mln. dollar kredit olishga tayyorlar. Quyidagilarni aniqlang:

a) majburiy rezerv me'yorini (normasini);

b) agar markaziy bank pul taklifi hajmini 40 mlrd. dollargacha ko'paytirishni xohlasa, hisobot stavkasi me'yori(normasi)ni.

10-masala. Aytaylik, majburiy rezervlar me'yori (normasi) 0,25 ni tashkil etadi, joriy hisoblardagi mablag'lar esa naqd pullar miqdoridan 2 marta ko'p. Ushbu holda pul bazasini 1 mlrd. dollarga ko'payishi, pul taklifini o'sishiga olib keladi.

1. aytaylik, bank rezervlari me'yori (normasi) 0,12 ni tashkil etadi. Naqd pulga bo'lgan

2. talab, omonatlar (depozitlar) miqdoriga nisbatan 0,3 ni tashkil etadi. Rezervlar hajmi 40 mlrd. dollarga teng. Ortiqcha rezervlar 0 ga teng.

a) pul taklifi miqdorini aniqlang;

b) agar markaziy bank rezerv me'yorini (normasini) 20% gacha ko'paytirsan, u holda pul taklifi qanday o'zgaradi?

11-masala. Markaziy bank 10 mlrd. Dollarlik davla obligatsiyalarini sotib oldi. Markaziy bank 2 mlrd. dollarlik obligatsiyalarni aholidan, qolgan obligatsiyalarni tijorat banklaridan sotib olganligi aniq. Majburiy rezervlar miqdori 20%, omonatlarni naqd pulga aylanishi yuz bermaydi. Agar bank tizimining imkoniyatlari to'liq ishlatilsa pul taklifi o'zgarishini aniqlang.

12-masala. Ushbu ma'lumotlarga asoslanib, agar pul bazasi (MV) 200 mln. dollarga, gg 10% ga, omonatlar naqd pul nisbati 3,0 ga teng bo'lsa pul taklifi (MS) hajmini aniqlang.

Agar:

- a) pul taklifini har 20 mlrd. dollarga ko'payishi foiz stavkasini 1% ga pasaytirsiz;
 b) foiz stavkasini har 1% ga pasayishi yangi investitsiya harajatlarini 30 mlrd. dollarga rag'batlantirsiz;
 v) harajatlar multiplikatori 2,5 ga teng bo'lsa;
 g) ishsizlik darajasi shunchalik yuqoriki, yalpi talabni ko'payishi narxlarni sezilarli o'sishiga olib keladi, pul taklifini 40 mlrd. dollarga ko'payishi real yalpi ichki mahsulot miqdoriga qanday ta'sir etishini tushuntiring.

13-masala. Bir mamlakat aholisi 200 mln. kishidan iborat. Ish bilan bandlar esa 112 mln. kishini tashkil etadi, mehnatga layoqatlilar esa 160 mln. kishi. Ushbu davrda friksion ishsizlar 6 mln. kishi, tarkibiy ishsizlar 2 mln. kishi, siklik ishsizlar 5 mln. kishini tashkil etib haqiqiy ishsizlik tabiiy ishsizlikdan 4 % ga ko'p bo'lsa va YAIM ni potensial ishlab chiqarish 2500 birlikni tashkil qilgan holda siklik ishsizlik dinamikasiga YAIM ning sezuvchanlik koeffitsienti 2,4 bo'lsa quyidagilarni topish talab etiladi:

- a) ishsizlikning haqiqiy darajasi;
 b) ishsizlikning tabiiy darajasi;
 c) YAIM ning haqiqiy miqdori.

14-masala. Mamlakatda ish bilan bandlar soni 92 mln., ishsizlar soni 8 mln. kishidan iborat bo'lsa ishsizlar soni necha kishidan iborat bo'ladi?
 Shu mamlakatda bir oydan so'ng 0,5 mln. kishi ishdan ketdi. Ishsizlar esa ish qidirishni to'xtatishdi. Shularni e'tiborga olgan holda quyidagilarni topish talab etiladi:

- a) ish bilan band bo'lgan kishilar soni;
 b) ishsizlar soni;
 s) ishsizlik darajasi.

15-masala. Quyida berilgan ma'lumotlarga asoslanib mamlakat ish kuchi soni va ishsizlik turlari aniqlansin. Potensial YAIM ni va Ouken qonuni parametrlarini aniqlashda qisqa (1-3 yilda) tabiiy ishsizlikni o'zgarish deb olinayotgani e'tiborga olish zarur bo'ladi.

16-masala. Mamlakat iqtisodiyotida ishchi kuchi tarkibi quyidagicha:

1-yili - ish bilan bandlar soni 100 mln. bo'lib ulardan xarbiy xizmatchilar 3 mln. kishini tashkil etib ishsizlik darajasi 7 % dan iborat;

2- yili ish bilan band bo'lganlardan 6 mln. kishi ishdan ketdi, oldingi yilda qayd etilgan ishsizlardan 1,5 mln. kishi ish qidirishdan bosh tortdi, undan tashqari 2 mln. kishi friksion ishsizlikdan tuzilmaviyga o'tdi. Xarbiylar soni o'zgargani yo'q.

Quyidagilarni topish talab etiladi:

- a) birinchi yildagi ishsizlar sonini;
 b) ikkinchi yildagi ishsizlar va ish bilan bandlar sonini;
 s) ikkinchi yildagi ishsizlik darajasini.

17-masala. Yil boshiga ishsizlik darajasi 15% ni tashkil etadi. Yil davomida ish kuchi 5 % ga qisqardi, ishsizlar soni esa 2%ga kamaydi. Yil oxiriga bo'lgan ishsizlik darajasi aniqlansin. Bunda mamlakat aholisi 3 mln kishini tashkil etgan.

18-masala. Agarda: shaxsiy iste'mol xarajatlari-245, arenda-14, amortizatsiya - 27, prosent stavkalari - 13, xususiy mulkdan daromad - 31, sof eksport -3, yollanma ishchilar ish haqi -221, soliqlar - 18, korporatsiyalar foydasi - 56, davlat haridlari - 72, yalpi xususiy investisiyalar - 60, transfert to'lovlar -12, ijtimoiy sug'urta badallari-

20. bo'lsa daromadlar va harajatlar bo'yicha SMM, MD, SMM, Shaxsiy daromad SHD ko'rsatkichlari topilsin.

19-masala. YAIM 6000 doll; iste'mol harajatlari-; investisiyalar - 900 doll.; sof eksport - 50 doll bo'lsa, davlat harajatlari; agar import- 60 doll bo'lsa eksport miqdorini, agar soliqlar - 500doll, transfert to'lovlar - 200 dollar bo'lsa jamg'arma miqdorini toping.

20-masala. Domar modelida kapmtal sig'imi koeffitsienti 2 ga teng. Iqtisodiyotda maksimal o'sish surati o'zgarmasa yana necha yildan so'ng daromad ikki hissa oshadi?

21-masala. Agarda iste'mol funksiyasi $S = 18 + 0,35Y$ ko'rinishda bo'lib davlat harajatlari 70 shartli pul birligida (sh.p.b.) bo'lsa; investisiya funksiyasi $I = 23 + 0,5Y$ bo'lib sof eksport 25 sh.p.b bo'lsa YAIM ni toping.

22-masala. Agarda iste'mol funksiyasi $S = 25 + 0,4Y$ ko'rinishda bo'lib davlat harajatlari 85 shartli pul birligida (sh.p.b.) bo'lsa; investisiya funksiyasi $I = 30 + 0,25Y$ bo'lib sof eksport 55 sh.p.b bo'lsa YAIM ni toping.

23-masala. Mamlakatda YAIM 25 trln so'mni tashkil etgan bo'lib, horijiy rezidentlarga to'lanadigan pul miqdori 1,2 trln so'm, davlatning horijdagi invetrlaridan keladigan pul miqdori 1,1 trln. so'm bo'lib horijiy rezidentlarga to'lanadigan pul miqdori 2 %ga, horijdagi invetrlaridan keladigan pul miqdori 7 % ga, YAIM bahosi 15 % ga oshsa YAIM qanchaga va necha foizga oshadi.

24-masala. Aytaylik mamlakatda bir vaqtning o'zida statistik ma'lumotlarga ko'ra:
 -1000 dol. daromadga ega bo'lgan uy ho'jaligi iste'mol uchun 800dol. sarflaydi
 -2000 dol. daromadga ega bo'lgan uy ho'jaligi uchun iste'molga moyillik 1000 dol. daromadga ega bo'lganida 1,25 marta kichik. Berilgan ma'lumotlar yordamida iste'mol va jamg'arishning Keynisch funksiyasini yozing.

25-masala. $C = 40 + 0,9Y$ ko'rinishdagi Keynes iste'mol funksiyasi berilgan, agar investisiya miqdori $I = 50$ bo'lsa Ye muvozanat daromadining Ye muvozanat miqdorini toping hamda Keynischning jamg'arish funksiyasi $S = -40 + 0,2Y$ ko'rinishda berilgan bo'lsa daromadining Ye muvozanat miqdorini va multiplikatorni toping.

26-masala. Prognozlashtirilayotgan davr uchun tovar va xizmatlarning davlat xaridlari miqdori 600 birlikka o'sishi daromadning muvozanat miqdorini 2400 birlikka oshishiga olib kelsa prognozlashtirilayotgan davr uchun MPC va MPS qanchaga teng bo'ladi?

27-masala. Prognozlashtirilayotgan davrda yalpi harajatning $MPC = 0,75$, $Ye = 2000$ lardan tashqari barcha komponentalari avtonom bo'lib bir vaqtning o'zida davlat xarajatlari 100 ga va soliqlar 50 ga kamaysa, daromad muvozanati qanday o'zgaradi?

28-masala. Mamlakatda davlat xaridlari va investisiya miqdori: $I = 500$, $G = 400$, soliqlar $T = 500$, eksport miqdori $Ex = 200$, import $Im = 250$ bo'lsajamg'arish funksiyasini yozing va Ye ni toping.

29-masala. Ochiq iqtisodiyotda prognozlashtirilayotgan davr quyidagilar ma'lum bo'lsa:
 $Y = C + I + G + X_n$;
 $C = 300 + 0,8Y$;
 $X_n = 100 - 0,04Y$;
 $I = 200$; $G = 200$; $t = 0,2$.

Muvozanat miqdori darajasi va avtonom harajatlar multiplikatori nimaga teng bo'ladi?